

Jus Canonicum Practice Explicatum, Seu Decisiones Casuum

Ad Singulos Decretalium Gregorii Papæ IX. Titulos, & ad consuetum
Referendi modum accommodatæ. Opus Novum

Complectens alteram Decretalium medietatem, videlicet nonaginta duos
Titulos, à Titulo XX. libri III. de Feudis usque ad finem

Pichler, Vitus

Ingolstadii, 1734

Quæstio I. An Religiosus, ultra biennium sine licentia Superioris vagans
extra Monasterium retento habitu, sit verus Apostata à Religione, & à
Superiore retrahendus?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62204](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62204)

gioris temporis intervallum penitus disparuit, & in loca Hæreticorum delatus etiam Fidem Catholicam deseruit. De hoc homine quæritur. 1. An, quamdiu retento habitu inter Ca-

tholicos versatus est, pro apostata habendus, ac à Superiore revocandus fuisset ad Monasterium? 2. Quo modo mitiori post apostasiam à Fide juvari posset?

QUÆSTIO I.

An Religiosus, ultra biennium sine licentia Superioris vagans extra Monasterium retento habitu, sit verus Apostata à Religione, & à Superiore retrahendus?

AD primam partem quæstionis respondet Sanch. l. 6. Mor. c. 8. n. 2. cum Cajetan. Ricciulo, Sylv. Azor. Less. Palao &c. non esse habendum pro vero Apostata à Religione, adeoque pœnis Apostatarum (ut est excommunicatio, infamia, irregularitas, privatio privilegiorum Ordinis, atque in plerisque Ordinibus incarcerationio) obnoxio, sed solum pro fugitivo. 1. Quia iste Religiosus egressus, & moratus est extra Monasterium diu quidem, at cum animo redeundi: ergo non omnino tunc excusserat jugum Religionis, nec Institutum perpetuò deseruerat. 2. Quia retinuit habitum: qui enim non abiecit habitum, non est verus apostata, ut docet Navar. ad h. t. consil. 10. Chalderinus cons. 1. de Apostatis Graffis p. 1. decif. lib. 3. c. 26. n. 10.

At ego respondeo, habendum (saltem pro foro externo) pro vero apostata, & pœnis apostatarum obnoxio, saltem nisi sufficienter pro-

baverit, sibi animum redeundi ad Religionem semper fuisse. Suar. to. 4. de Relig. tr. 8. l. 3. c. 1. n. 21. & c. 2. n. 14. Alcan. Tambur. to. 1. de Juris Abb. d. 8. q. 1. n. 13. Gonzal. ad h. t. c. 6. cum Theoph. Gibalino &c. Ratio sumitur à pari, quia pro vero apostata à Fide habetur, si Christianus à Fide in Christum totaliter deficiat, etsi habeat animum redeundi, item Clericus habetur pro vero Apostata ab Ordine, qui in Sacris constitutus dimisso habitu seculariter vivit, cui habeat animum reassumendi habitum & Clericaliter vivendi, si ille, & ille, tanto tempore, nempe per biennium, triennium &c. perseveret in suo delicto; quia uterque merito censetur & præsumitur in eo stabiliter perseverare velle: ergo & Religiosus iste haberi debet pro vero Apostata à Religione, si tanto tempore non redeat, etsi animum redeundi ad Religionem habere se dicat: aliàs Religiosus, qui nomen daret militis, reversurus ad Monasterium post ali-

quot annos, non esset habendus pro vero Apostata, quod nemo facile affirmaverit, qui, ut oportet, discrimen facit inter Apostatam & fugitivum Religiosum. Favet quoque huic opinioni, §. 15. *Inst. de rer. divis. §. l. 3. §. 2. ff. de re militar.* Quod retineat habitum, nihil facit ad rem, si revera excutiat jugum Religionis, & extra illam vagetur tanto tempore, quia jam censerit potest vera defectio à suo statu, qui ex natura sua debet esse stabilis; quia, sicut habitus non facit Monachum, c. *porrectum c. ex parte de Regular. §. c. consuluit. cui Clerici vel voventes*, ita retentio & conservatio habitus non facit, vel non conservat Religiosum. Dixi, saltem pro foro externo; si enim verè retineat animum redeundi, pro foro interno fortè rectius habetur pro fugitivo, quam pro apostata. Palao tr. 16. d. 4. p. 16. n. 4. P. Wex. in *Ariadne* p. 5. tr. 3. c. 5. §. 3. n. 19. quia re ipsa, qui aliquando vult redire, non habet animum penitus excutiendi jugum Religionis, quamvis pro foro externo ex diuturnitate temporis habere præsumatur.

Unde in contrarium adducta non urgent. Ad 1. *dist. conf.* ergo re ipsa non omnino excusserat jugum Religionis, nec Institutum perpetuò deseruerat. C. *Conf.* non præsumitur excussisse saltem pro foro externo ob tam longum tempus dilati reditus. N. *Conf.* Ad. 2. habitus nec facit, nec conservat Religiosum, secundum dicta. Navarro, Chalderino,

Graffis opponuntur reliqui DD. communiter nobiscum sentientes. Imò Navarr. *conf. 1. n. 8. ad b. t. edit. Veneta.* clarè tenet nostram sententiam, nec ad b. t. habet plura consilia, sed unum duntaxat.

Ad alteram partem quæstionis dico, posse omnino & debere talem Religiosum apostatam, vel etiam fugitivum, à Superioribus revocari, retrahi, & retractum secundum Jura ac Statuta Ordinis puniri. Communis ex *can. quidam Monachi caus. 16. q. 1. can. propositum can. eos, qui caus. 20. q. 3. C. fin. de Regular. c. 5. b. t.* Concordant varia Concilia Particularia, ut Arelatense II. Toletanum IV. Trevirensis, Coloniense &c. & Moguntinum IV. quod *can. 78.* sic ordinat: *de Monachis vagabundis, qui jugum excusserunt, & desertis Monasteriis... in seculo versantur, jubemus, ut hìdiligenter inquirantur, & ad sua Monasteria revocentur, alias per censuræ Ecclesiasticæ pœnas ad suas Regulas, & sub Prælatorum suorum obedientiam retrudicurabimus.* Ratio, ne hujusmodi homines propriæ salutis detrimentum incurrant cum prostitutione etiam Religionis, c. *fin. h. t.* Possunt autem Superiores non solum verbis & litteris revocare, sed etiam injecta manu tales Religiosos capere ac retractare, in quocunque loco & territorio invenerint; quia Religiosi ratione voti obedientiæ personaliter sunt obligati suis Superioribus, & tanquam res propria devincti; quilibet

bet autem potest rem suam, ubicunque illam repererit, vindicare, l. 17. §. differentia ff. de acquir. possess. & cuiuslibet permisum est personaliter sibi obstructum & fugitivum, v.g. servum, cui æquiparatur Religiosus, capere & retractare &c. ubicunque repererit, l. 1. §. perservum ff. eod. l. 2. l. 3. C. de serv. fugit. l. 1. C. ubi de causa status. l. 1. C. ubi de Curialib.

Oppones. Apostata ita sunt noxii & perniciosi Religioni, ut omnes Religiosi meritò gaudere possint, quòd huiusmodi discipuli separati ab eorum consortio degant in sæculo, ideoq; nec requirendi nec retrahendi sunt, ne perturbent disciplinam domesticam, & bonum commune Monasterii labefactent; nam bonum commune præferendum est bono sin-

gulari apostata. Et hinc S. Bonav. in lib. quest. circa Regul. S. Francisci q. 14. de tali Religioso sic loquitur: si Deo permittente talis se ipsum eiecerit, gratia sunt agenda Deo, non quia ille peccavit, sed quia oves suas à pestifera contagione liberavit: utinam abiciatur, qui vos conturbant, scilicet puritatem vestram, pacem, & sanam. Si sermo sit de tantæ malitiæ apostatas, ut perniciosi sint cæteris fratribus, atque ita vivant, ut ob gravia crimina atque incorrigibilitatem à Monasterio, si ibi existerent, ejiciendi essent, fateor, eos non requirendos, non retrahendos esse, atque de hoc casu intelligendum puto S. Bonaventuram: sed talis non est, quo de sermo, noster, vagabundus retento habitu Religiosus.

QUÆSTIO II.

Quo modo mitiori post apostasiam à Fide jurari possit hic Religiosus?

Reviter, duos mihi modos occurrere. Primum suppeditat Monacella in Append. p. 1. fol. 342. n. 3. ubi fert, Apostatas Regulares (nimirum, ut ego intelligo, qui defecerint à Religione tantum, vel etiam à Fide) qui dimisso habitu in terris hæreticorum vagantur, si redire cupiant, ad propriam tamen Religionem, à qua defecerunt, reverti reformident, à Sacra Pœnitentiaria, cui porrigi debent præces, dispensari,

iisque, factò verbò cum Sanctissimo, per Rescriptum indulgeri, ut invento benevolo receptore ad quamcunque aliam Religionem, & aliquando (quamvis rarò) etiam ad non claustralem, transire valeant ex Indulto Generali Innocentii XII. edito 1694. Ut nimirum alliciantur ad reditum in gremium Sanctæ Matris Ecclesiæ ac portum salutis inveniant, ut sæpe percipiunt.

Alterum suppeditat Clemens X.